Arvutimaailm 1/05

21 aastat tagasi - 29.01.2005 Autor: AM

Poliitika
ID-kaart tähistab
oma kolmandat sünnipäeva
Rica Semjonova
Jaanuaris 2002 anti välja esimesed Eesti ID-kaardid. ID-kaart on nii Eesti Vabariigis kohustuslik isikut tõendav dokument kui ka elektrooniline uue aja isikutunnistus.

Piraatlusest ei pääse
Asso Puidet
Aastaid kestnud läbirääkimiste ja sõlmitud kokkulepete kiuste valmistavad piraatlusest nõretavad Eesti failivahetusserverid autoriõiguste kaitse organitele endiselt peavalu.

Haridus
Üliõpilastööd
Jaagup Kippar
Eesti kümnetes õppeasutustes ja sadadel erialadel valmib igal aastal kokku tuhandeid üliõpilastöid. Eks tegijal juhtub vahel äpardusi ka, kuid paljudes uurimistöödes valmib ka midagi laiemale lugejaskonnale huvipakkuvat.

Turg
Mobiiltelefon:
asendamatu suhtlusvahend või
multifunktsionaalne telliskivi?
Peeter Uustal
Mobiilid on muutunud läbi aastate pisemaks ja mitmekülgsemaks. Kõnelemine ning SMS-sõnumid on olnud ning jäävad meie põhivajadusteks, aga mida kõike muud külge pannakse?

Millist GPS-i osta? 3
Enn Veenpere
Eesti kaart ei ole GPS-idele enam päris tundmatu, kuigi suured tootjad selle eest ei hoolitse. Kaartinäitavad GPS-id kuuluvad üldiselt hinnaskaala ülemisse poolde. Seekord siis käsitleme odavamaid kaartinäitavaid GPS-e. Hinnapiir sai tinglikult

tõmmatud 8000 krooni kanti. Testimisel olid Garmini mudelid eTrex Legend Color ja GPSmap 76S ning Magellanilt SporTrak Pro ja Meridian Gold. Valik selles hinnaklassis on tegelikult suuremgi.

Õigus
Spämmi vastu aidaku end igaüks ise
Eneken Tikk
Möödunud aastal jõustunud infoühiskonna teenuse seadus tõotas luua e-postkastides senisest suurema korra: spämmimise reeglid said seaduse tasandil kirja pandud ja nende rikkumise puhuks ka sanktsioonid kehtestatud. Pool aastat praktikat aga näitab, et suurt muutust Eestist tuleva spämmi kvaliteedis ja kogustes ei esine: endiselt potsatavad postkasti alkomeetreid, seminare ja soodsaid IT-teenuseid lubavad sõnumid, mille saatjat tuvastab vaid e-aadress.

Turvalisus
2004: viirused ja spämm
Jaan Vare
Lõppenud aasta suurimaks väljakutseks oli turvalisus - selgus, et iga süsteem on rünnatav, ning pahatahtlikud häkkerid ei jäta kasutamata ühtegi võimalust selle tõestamiseks.

2005: viirused, spämm
ja otsingusõda
Jaan Vare
Alanud aastal ootab arvuti- ja Interneti-kasutajaid ees kahekordistuv rämpspostihulk ja senisest julmemad viirused.

Visioon
Efektiivse planeerimise tarkvara
Hanna-Helena Dunning
Ettevõtte juhtimisel on kiirelt arenevas ärimaailmas üks olulisemaid punkte õige ja vajaliku informatsiooni saamine reaalajas. Samuti on ettevõtte juhtide jaoks oluline omada tööriistu, mis aitaksid neil paremini oma äri mõista, planeerimisprotsessi kontrollida ning ka plaane tulemuste parandamiseks häälestada. Siinjuures on tähtis ka see, et ettevõtte tarkvaralahendus oleks võimalikult integreeritud ja terviklik, vältimaks välislahendustest andmete ületoomisega seonduvaid potentsiaalseid probleeme.

Digilõhe teisel poolel
on vanemaealised
Tõnu Vare

Euoopa ja eriti Eesti elanikkond vananeb lähiaasta(kümne)tel järsult. Selle ilmingu mõjud hakkavad ilmnema igas valdkonnas, ka digimaailmas.

Intraneti juurutamine ja tööshoidmine
Villu Parvet
Tulu, mida ettevõte intranetist saab, sõltub sellest, kui hästi ja loovalt ettevõte seda kasutada oskab. Heal tasemel intranetti võib võrrelda professionaalse tööriistakarbiga, mis annab oskajale palju võimalusi.

Infosüsteemi audit
on juhtimisvahend
Kristjan Hiiemaa
Kui räägitakse infosüsteemi (IS) auditist, siis mõeldakse selle all tihti vaid arvutipargi ja tarkvaralitsentside kaardistust. Üks osa auditist seda ka sisaldab, kuigi selline register võiks igal ettevõttel olla pidevalt uuendatav ning tellida võib seda suvaliselt patsiga poisilt. Tegelikkuses on IS auditi kaetav ala hoopis laiem ning kvaliteetse ja süsteemse auditi väljundiks ei ole pelgalt arvutite ja tarkvara nimekiri.

Võrgud
Sissejuhatus semantilisse veebi
Mario Peterson
Semantilise veebi idee seisneb selles, et veeb oleks kasulik mitte ainult inimene-inimene suhtlemisel, vaid et ka masinad saaksid suhtluses osaleda ja abiks olla - tekib „intelligentsem võrk”.

Riistvara
Graafikalaud
annab kunstnikule vabaduse
Piret Frey
Arvutimaailm katsetas Wacomi graafikalaua (graphic tablet) uut mudelit Intous3, mille tõi meile AS Tigma.

Astuge Klubisse 3D!
Veiko Tamm
Graafikakaardid on praegu üks kiiremini arenevaid ja sagedamini uusi tooteid turule paiskav haru. Kui eelmise aasta viimases ajakirjas tegime juttu uusima graafikasiini - PCI-Expressi - jaoks mõeldud toodetest, siis nüüd heidame pilgu taas vana, ent senini levinuima graafikasiini AGP tarbeks loodud uutele üllitistele.

SLI? MSI & SLI!
Veiko Tamm
Jah, ta on tagasi! Mõned vanemad kasutajad veel mäletavad aegu, mil 3D graafika ja neile vajalikud graafikakiirendid alles astusid turule. Vanad kalad (ja ka ajalugu hoolega uurinud „rohesarved”) mäletavad veel selle ala pioneeri, firmat 3DFX, ja tema kuulsat Voodoo kaartide seeriat.

Uued kõvakettad tulekul
Veiko Tamm
Detsembris külastas Tallinna David Grant Hitachi Global Storage Technologies (HGST) Inglismaa kontorist ja tutvustas, firmas kolme aasta jooksul saavutatut.

Tarkvara
Mambo -
universaalne sisuhaldussüsteem
Mihkel Sirel
Mambo on tasuta sisuhaldussüsteem kodulehtede loomiseks, mis töötab kõkides PHP ja MySQL-i kasutusvõimalusega serverites.

Avatud lähtekoodiga tarkvara
Arkeia varundustarkvara
Lemmit Kaplinski
Linuxi erinevatest distributsioonidest on päris palju räägitud ja viimasel ajal kurdetakse aina sagedamini mitte enam paigaldamise keerukuse või riistvaratoetuse, vaid pigem rakenduste puudumise üle. Seetõttu tutvustan järgnevas paaris artiklis erinevate „kolmandate tootjate” tarkvara, mis ka Linuxile sobib.

Rakendustarkvara
CorelDRAW 12
näpunäited ja nipid
Kõik CorelDRAW joonistused koosnevad objektidest, mida on mugav korraldada nähtamatute tasandite ehk kihtide abil. Iga joonistuse saab jaotada mitmeks kihiks, mis kõik sisaldavad teatud osa joonistuse sisust. Tänu sellele saab joonistuse esiplaani ja tagaplaani muuta teineteisest sõltumatult.

Algteadmised XML-ist, 2
XML-i valideerimine
Riho Kolk, Erki Savisaar
Oletame, et XML-dokumendid laekuvad mitmest firmast. Enne info andmebaasi importimist on vaja teada, kas dokument vastab meie poolt kehtestatud

reeglitele: kas seal kasutatakse õigete nimetustega elemente, kas dokumendi struktuur on õige ja ega dokumendis ei sisaldu muid iseärasusi, mis häiriksid andmete importimist.

Mängud
Uudised
Lauri Jürisoo

Football Manager 2005
Jan Garshnek
Kalendreid on mitmesuguseid - mõned pannakse seinale ja mõned taskusse; on kuu- ja päikesekalendreid; kenade tüdrukute piltide või loodusvaadetega; enamasti ilmuvad need siis, kui üks aasta on lõppemas ning teine algamas. Teatud liik inimesi saab aasta vahetumisest aimu ka siis, kui ilmub järgmine väljaanne Championship Manageri seeriast.

Sid Meier’s Pirates!
Märt Lume
Vanemad tegijad mäletavad, et Pirates! oli väga kõva teema juba 1987. Seitseteist aastat hilisemalt väljalaskelt peaks ootama enam kui kosmeetilisi parandusi, või kas peaks? Oma hämmastava lihtsuse ning „ainult natuke veel, siis lähen magama” tunde tekitamisega hoiab see hommikutundideni arvuti ees.

Prince of Persia: Warrior Within
Lauri Jürisoo
Ma armastan kraanikausse!

Pro Evolution Soccer 4
vs FIFA Soccer 2005
Tarmo Toomepuu
Jalgpallimängud on nagu aamen kirikus. Need ei taha kuidagi kaduda või drastiliselt muutuda, ükskõik kui palju omadusi neile külge poogitakse. Sama kehtib muidugi hetkel ringluses olevate PES4 ja FIFA2k5 kohta. Mõlemad põhimõtteliselt samad mis eelmise aasta väljalasked, kuid pisikeste muutustega. Siiski ei oota me lugejalt kuhugi ajakirjade kuhja kaevumist ja eelmiste arvustuste ülelugemist, vaid seletame kõike nagu kord ja kohus.

Medal of Honor: Pacific Assault
Leho Lahtvee
Mis juhtub, kui Steven Spielbergi tabab kadedusehoog?

NBA Live 2005
Tarmo Toomepuu
Ahh... NBA on tore liiga. Kui nendel käis palgavaidlus, jäeti vahele vaid pool hooaega. NHLi ahnepäitsud aga lasevad terve hooaja luhta paari lisa(miljoni) dollari nimel. Mängutööstus selle all muidugi ei kannata ja nii hoki- kui kossufännid saavad oma laksu ka tänavu kätte. Uus Live on ühtaegu äärmiselt ärritav ja suurepärane.

Myst IV Revelation
Kaimar Palts
Novembriööd hämaras toas Myst 4 seltsis, tass kanget teed ja magusad suupisted kõrval. Täielik rahulolu?

Praktika

Kui mälukaart kipub unustama
Kaido Einama
Ühel niiskel sügisõhtul klõpsisime digifotokaga Niitvälja lähistel õige agaralt - vist isegi liiga agaralt, igatahes kustus ühel hetkel digifotokas olnud CF mälukaart. Alguses oli üks pilt vigane, siis juba teine, kuni lõpuks ei osanud kaamera enam muud arvata kui CF Error.

Windowsi saab installida
ka käsi taskust võtmata
Martin Tigasson
Jälle on vaja Windows uuesti installeerida ja seadistada. Windowsi enda ülesseadmine pole midagi, võrreldes programmide ja töökeskkonna korrastamisega. Tegelikult saab aga Windowsi installida ka ilma kasutaja sekkumiseta. Selleks on vaja kirjutada plaat, mis kõik vajaliku ära teeb.

Arvutid ja tolm
Elari Saal
Operatsioonisüsteemi hooldamisest, viiruste eemaldamisest ja tarkvara installeerimisest on kirjutatud virnade viisi artikleid. Keegi aga ei maini sõnagagi, kuidas tagada arvutikomplekti lugematute osade korrasolek ja millised on tagajärjed, kui mõni eluliselt tähtis sõlm peaks üles ütlema. Miks on vaja vahel klaviatuuri vahelt saiapuru, ekraanilt sõrmejäljed ja korpusest ämblikuvõrgud eemaldada? Alustame lihtsaimast.

IT Eesti kasiinodes
Arvutimaailm külastas jaanuari alguses kasiinot, kus Indrek Jürgenson (Olympic Entertainment Group, CIO) tutvustas meile kaasaegset kõrgtehnoloogilist

arveldussüsteemi EZ PayTM IVS, mis annab võimaluse kasiinos mängida ilma sularaha kasutamata.

Mina ja arvuti
Anu Säärits unistab sülearvutist
Vidrik Võsoberg
ETV sporditoimetuse produtsent-toimetaja Anu Säärits arvutit ei pelga ning teeb sellel suure osa oma igapäevasest tööst. Et töö on aga tihti liikuv, loodab Eesti ainus naissoost spordikommentaator saada enda käsutusse ühte korralikku laptopi.

Juhtkiri
Head uut aastat!
Lauri Jürisoo
Kord kalendrinumbri sees on juhtkirja alustamine tõesti lihtne, sest lasteaias minusse installeeritud viisakus nõuab, et ma aasta esimeses numbris lugejatele head uut sooviksin.

- AM arhiiv

Pilt
